

Тема. Драматичний етюд «По дорозі в казку». Дорога в казку – символ духовних поривань до кращого життя. Маса, гурт людей і їх провідник. Лідер – сильна особистість. Трагічна суперечність між мрією, духовністю й жорстокістю

ТЛ: драматичний етюд

Аналіз етюду «По дорозі в казку» Олександра Олеся Паспорт твору

Історія написання:

1914-го року виходить збірка Олександра Олеся «Драматичні етюди». Особливо яскраве враження справляє етюд «По дорозі в Казку», створений письменником ще в 1908 року. Про популярність його свідчить той факт, що твір видавався у 1910, 1914, 1921, 1934 роках. Драматичний етюд Олександра Олеся «По дорозі в Казку» присвячений завжди актуальній проблемі вождя і народу. Поступ, мета завжди досягаються сміливістю одиниць, їхнім подвижництвом, а нерідко й смертю. Образ **Казки** як символ у цьому творі багатогранний. **Це і держава, і мрія, і земля обітована – тобто все те, що манить і тривожить людські уми, спонукає до руху вперед.**

Художній напрям: модернізм

Течія: символізм з ознаками романтизму.

Ознаки символізму:

- переконаність героїв у необхідності обрати поводиря;
- віра в невідворотність долі;
- упевненість у марності надій на розгадування таємниць життя.

Ознаки романтизму:

- уславлення сильної особистості, спроможної повести за собою натовп, та її героїзму,
- використання алегоричних образів, наприклад, вінок із червоних маків.

Рід літератури: епос.

Жанр: етюд

Драматичний етюд (фр. *etude* — вивчення, нарис) — *невеликий, як правило, одноактний віршовий чи прозовий драматичний твір, у якому представлено епізод чи фрагменти світу, а дійові особи зображуються лаконічно, пунктирно, стаючи образами-символами.*

Жанрові ознаки драматичного етюду:

- *стилий, динамічний сюжет й одна сюжетна лінія;*
- *переважно одна-дві картини;*
- *невелика кількість персонажів;*
- *гострий конфлікт, що виражається на рівні внутрішнього світу героя й часто призводить до трагічної розв'язки;*
- *головний герой наділений суперечливими рисами характеру;*
- *афористичність мови персонажів.*

Драматург, відкидаючи приземленість, створює філософсько-ліричні настроєві «картинки» життя і виявляє в них загальнолюдські цінності.

Талановитим представником цього жанру був Олександр Олесь: «Трагедія серця», «Осінь», «При світлі ватри», «На свій шлях», «По дорозі в Казку».

Тема: взаємини героя (індивідуальності) й натовпу (колективу), розбіжність між мрією й дійсністю, ідеалом і реальністю.

Ідея: засудження матеріальних цінностей, возвеличення духовності, мрії.

Провідна тема твору — зображення пошуку людиною шляху до щастя, обов'язковою умовою якого є розвиток її духовності.

Образи:

Людей:

ВІН

Хлопчик.

Дівчина.

Юрба (старі, молоді, жінки, діти).

Автор нікому не дає власних імен, тим самим нівелюючи кожна особистість і спільноту в цілому. Суспільство, яке не вміло мріяти, не бажало змін, просто приречене деградувати до стану стада.

Символічні образи:

Мак – це символ жертвовної крові, яку проливає той, хто прагне покращити життя людей.

Терен (терновий вінок) – символ справжнього вождя, який готовий на жертву заради інших.

Людина подібна до гори – символ духовної збідності й обмеженості.

Хлопчик у вбілому вбранні, який прийшов із Казки – символ нового покоління, якому належить творити майбутнє.

Квітку папороті (хлопчик мав намір зірвати) – символ щастя і безсмертя народного волелюбного духу.

Дорога в Казку – символ духовних поривань людини до кращого життя.

Час і місце подій: не вказані (*ці проблеми можуть бути в будь-якій країні в будь-який час*)

Ліс. Ніч. Люде. Сплять, збираються спати.

Убрання не має ознак нації й часу.

Композиція: Етюд на 3 картини

В основі сюжету покладено філософську ідею про два світи, що живуть у людині, — матеріальний і духовний.

У центрі зображення — особистість, яка шукає шляхи до духовного удосконалення і прагне змінити оточення.

Особливістю композиції твору є зображення наскрізного образу дороги, яка виступає не стільки конкретним шляхом, скільки символічним узагальненням вибору людьми життєвого шляху.

Сюжетний ланцюжок:

I картина

1. Люди з юрби нарікають, що в лісі де вони живуть холодно, голодно, що тут не можна жити.
2. Молодий хлопець пропонує шукати дорогу з лісу, з нього сміються. Дівчина приходить його пожаліти, він ображається. Дівчина говорить, що любить шевця. Хлопець говорить, що той — не орел, а любити треба лише орлів, героїв.
3. Хлопець нарікає на байдужість людей, рабську покору, задоволення малим. І йде шукати дорогу з лісу, до сонця.
4. Народ вирішує іти за хлопцем, який вказав їм мету життя.

II картина

5. Юрба визнала свого лідера, учителя, повірила йому, побачила його силу й сміливість (він навіть поглядом приборкував хижих звірів)
6. Люди йдуть за вождем, долаючи труднощі, гинучи. Він закликає не боятися перешкод, які ще зустрінуться на шляху

III картина

7. Вождь знесилений, утомлений. На мить йому здається, що він заблукав, загубив дорогу. Юрба зневіряється, сміється зі свого поводиря, кидає в нього каміння, залишає його і йде назад до своєї домівки в лісі
8. До забитого камінням, ледь живого вождя спускається хлопчик із Казки. Йому здається, що це привид. Але той відхиляє гілки й показує вождеві сонячне проміння й золоту браму Казки. Він кличе людей, але ті його не чують, бо знайшли собі нового вождя – людину подібну до горили.

Проблематика:

- взаємини лідера і маси, натовпу і героя;
- матеріальне і духовне;
- суперечність між аморальністю і духовністю;
- мрія та реальність;
- шляхи досягнення мети.

Порівняльна характеристика юнака і Юрби

Він	Юрба
Має мету, якої прагне досягти	Байдужа, пасивна
Не бажає жити в темряві, в лісі, в болоті: «Я вас поведу до світлої мети»	Звична до неволі, до існування в умовах, не гідних людини. Веде беззмістовне життя
Син кобзаря	Бездуховний знеособлений натовп
Сіє духовність і добро. Його кредо: «Згорить в житті — єдине щастя»	Не спроможна до високих поривань навіть в ім'я майбутнього своїх дітей
Вірить у свою спроможність довести людей до Казки, дбає про їхнє щасливе майбутнє	Живе сьогочасними меркантильними інтересами
Уособлення людини, яка заради мрії, досягнення мети здатна стерпіти будь-які випробування	Уособлення людей меркантильних, недалекоглядних, приземлених

Мистецькі аналогії

Поема «Мойсей»	Драма «По дорозі в Казку»
Мрія - земля Ханаан.	Мрія – країна-Казка
Герой не потрапляє до омріяного краю.	Герой не потрапляє до омріяного краю.
Мойсей виступає лише як провідник волі Єгови, хоча й несе частку особистої відповідальності	Герой, провідник, — цілком самостійний, не керований жодною вищою силою. Він сам приймає рішення вивести народ із темряви і сам несе відповідальність за свою слабкість
Є демон-спокусник Азазель	Сам зневірюється у своїх силах .

Колективна робота над змістом твору

1. На початку твору ми бачимо юрбу людей, як її характеризує автор у ремарці? Що їх турбує найбільше? Окресліть коло їх інтересів .
2. У яких умовах живуть люди?
3. Чи можемо ми цих людей назвати народом? Поясніть свою думку.
4. Чому юрба людей бере на сміх юнака?
5. Чому люди не намагаються знайти дорогу з лісу?
6. Як натовп реагує на першу спробу головного героя знайти дорогу?

7. Чи одразу натовп повірив юнакові, що переконало його в тому, що він знайшов шлях?
8. Якою описує він країну Казку?
9. Як змінюється настрій та ставлення людей до головного героя? На яких деталях портрету автор акцентує увагу? Знайдіть підтвердження в тексті.
10. З якими словами він звертається до юрби, щоб підтримати її віру й упевненість у діях? Наведіть приклади з тексту.
11. Коли й через що головного героя починають мучити сумніви? Як він поводить себе у хвилини зневіри?
12. Прочитайте й прокоментуйте уривок від слів: „Учителю! Нам сказали, що ти з дороги збився” до слів: „Я умираю. Я умру”
13. Яке значення має образ хлопчика у творі?
14. Як хлопець пояснює, чому юрба втратила право потрапити в Казку?

Уривки тексту

1. Окремі голоси з юрби:

- Сьогодні тепло так, що можна не вкриватись.
  - Ет! Що мороз?! В кожух сховайся та й сиди, а от од голоду сховайся!..
  - Останній хліб ми доїдаєм... Що далі будемо робити?!
  - А знаєте, я чув, що можна жить любісінько травою і старості діждатись. Адже ж он живиться травою буйвіл, кінь, коза. Коли ми хліб увесь з'їмо, гайда усі на пашу!

  - Ну, ти не смійсь! Пасися сам, коли не маєш чим трави наскубти... [А нам Бог дав, крім рота, — руки.](#)
  - Дарма! Привикнути до всього можна. Авжеж! Як звикне — буде жити.
-

2. — В цім лісі завжди ніч — вночі і вдень.

В і н. Ні, ні! В цім лісі жить не можна. Дорогу треба нам шукати!

Сміх.

- Еге, піди та пошукай! Шукали ми доволі... аж ноги покололи...
- Я щоку розірвав.
- Я око виколов.
- А в мене брата задавив ведмідь.
- Піди та пошукай ведмедя.
- Спитай у його. Може, знає він, де простяглась дорога...
- Куди йому питать ведмедя? Він борсука злякався вчора.

Сміх.

Він. Я не злякавсь! Мені здалось, що вовк ворухиться в кущах...

- Так ти б його за хвіст! Зідрав би з його шкуру, от і було б прикритись чим... А то поглянь, яка сорочка на тобі. Уся в дірках... Того тебе і дівчина не любе.

Д і в ч и н а. Це я? Так він же ще малий! Йому про це й гадати рано.

— І досі він за мамою сумує... Я чув, як раз вночі він кликав: "Мамо, мамо!"

Сміх.

— Ну, от! От, змалились! Чого сміятися і що ви смішного в словах його знайшли? Коли б піти та пошукать, то, може б, і знайшлась дорога.

Вона ж десь єсть, напевно.

Сміх.

В і н. Смійтесь! Ваш сміх мене минає.

---

3. Дівчина. Мені тебе зробилось жалко... Я знаю, в тебе серце добре, як в дитини.

В і н. Жалко! Правда: дітей жаліти тільки можна.

Д і в ч и н а. Я іншого люблю. Мій молодий на цілий хутір швець. Усі до його йдуть.

Поглянь, які мені він чоботи пошив! В інших вже давно побилися в дорозі, а в мене ще міцні, немов з колодки вчора зняті. А ти?

Ти б що мені зробив? Ти так, як вітер! Сьогодні — тут, а завтра — там. Всі люде на роботі, а ти сидиш собі та граєш на сопілку. Неправду я кажу? Не сердься...

В і н. Так, так... Боротись я не вмю, і не дало життя мені у руки зброї... Я слабкий... Ах, я найслабший від усіх!..

Дівчина. Ти плачеш? Годі!.. Ну, дай, маленький мій, я слізеньки утру... Ну, веселіший став? Ну, заспокойся не всім орлами бути!

В і н. Орлами будь! Сидіти з швайкою і шкуру колупать — невже це єсть літання попід небом?

Орел! Орли літають над землею, орли з-під хмар клекочуть і, наче дзвоном, клетом до себе кличуть. Одних з землі здіймають, другим запалюють серця, на третіх жах наводять!.. Твій швець не був ніколи в небі, твій швець нікого не здіймав з землі угору, нікого і не кликав...

Д і в ч и н а. Навіщо кликати йому, коли до його йдуть самі у хату люде?

В і н. Про лет у небі я кажу. У хаті ж ніде й крил розправить.

Д і в ч и н а. Зате сидіти є де. Тепло. Тихо. Громи там не гримлять і блискавки не палять. .

В і н. Я не боюсь небес! Мої відкриті груди!

Дівчина. Зате землі боїшся. Тебе, пригадуєш, за щось ударив хлопець; ударив раз і другий, а ти замість того, щоб його схопити, стоїш собі та червонієш... А далі сльози — бризь! Кап, кап... До тину ти припав і плачеш...

Тиша.

В і н. Ет! Коли б могла ти глянуть в душу... Яке там пекло! А скільки всі оці, що завжди сплять, накидали каміння в неї!.. О, чом я не такий міцний душею, як вони?! У їх душа, як кремінь: б'єш крицею по ній, а з неї іскри ллються, їм очі зав'яжи на цілий рік, вони мовчатимуть, аби їм хліб було дістати можна вільною рукою. Удар їх батогом, вони не закричать від гніву. В очі плюнь і дай їм шеляг, вони тобі устами припадуть до рук... Вони міцні, душа їх — кремінь, а я слабкий. Мене стрілою ране навіть погляд злий...

-----
4. Він рушає.

— Куди це ти ідеш?

Він (суворо). Іду шукать дорогу.

Сміються.

— От, дурень! Гляди, там ще ведмідь тебе піймає!..

— Чого б ти не схотів! Якби було тут видко.

— Нащо б тоді й шукать дорогу? '

— Нащо?! Щоб вийти з лісу.

Тиша.

— А десь тропа тут, певно, єсть! Не може бути, щоб люде тут ніколи не блукали. В такому лісі всяк заблуде!

— Звичайно, тут не диво заблудити...

Тиша.

— А що, як він дорогу знайде?

— Ти думаєш? Ха-ха! Той дурень?..

— Чого він дурень? Не був він зроду дурнем.

— Ну, не кажи сього! Він з посміху ніколи не виходив.

— Багато треба людам, щоб сміятись! Піти не так, як ходять люде, або зробиць не так, як роблять всі, — то й осміять тебе готові!

— А звісно: люде людьми.

— Мені здається, найде він дорогу.

— Чого тобі здається?.. Ходили ж і без його.

— Мені здається, він ніколи б не пішов, коли б не знав, що тут десь близько стежка.

Мені здається, він її шукав давно вже і знайшов.

Д і в ч и н а. Коли б на землю він дививсь, то, може б, і знайшов, а то він дивиться угору. Збирається усе летіти.

— А крил не має.

— Малого й не стає... от шкода! Малого?! Ха-ха-ха!..

Тиша.

— Подумаєш! І не злякавсь піти у нетрі.

— Божусь, що він стоїть десь за кущем і нашу всю розмову слуха. — Звичайно, в ліс злякається піти. Злякався ж вчора, кажуть, борсука?

Сміх.

- А це... життя хіба? Хіба я про таке життя раніше марив?

— Хо-хо! Чого ти в дідька забажав! Дитячий голос I. І я про інше марив.

Дитячий голос II. І я.

— І я.

Грубі голоси:

— Це не життя — прокляття!

— Тюрма якась!

— Печера.

---

5. Брати мої! Я радість вам приніс велику. Я радість вам приніс!

Сам Бог навів мене, брати мої, на стежку.

Голоси:

— На що? На стежку?! Не може бути! Ми скрізь тут навкруги шукали, ми всі шукали й не знайшли.

— Нащо даремно нас підвів із землі? Я встав, мовляв, якесь там диво сталось: кілком убили звіра або козу піймали у тенета.

Він. Брати мої, тропа! З цього страшного лісу, де вічнанич стоїть, вона веде у день рожевий, вона веде до сонця! Брати мої, до сонця!

— Сусіде, ти бачив сонце?

— Ні, але мені казали, що сонце, єсть.

Він. Що кажеш ти? Я бачив сонце і дививсь на його. Очам воно дає єдину втіху. Ходімо ж ми назустріч джерелу утіхи!

— Ти сам іди, а ми і тут свій, вік як-небудь доживем.

В і н. Брати мої! Зоря зійшла над нами!

— Яка зоря? Він божевільний зовсім!

---

6. В і н. Я поведу вас, я йтиму перший. Ви. візьмете кілки, а я розкрию груди і вільними руками терни колючі буду розгортать. Там день, блискучий день, я бачу, і ви, ви всі мене не зможете спинити.

— Я вже старий і вже гаразд не бачу, — він справді дужий, молодий?

— Погляньте, як у його очі блискають, неначе у вовка...

— Якою міццю дихають слова!

— Він не злякається.

В і н. Хай грім мене ударе, я впаду без крику, хай ляжуть леви на тропі, я перейду по їхніх спинах. Я не боюсь нічого.

— Який він сміливий!

— Який відважний!

— А може, це не він, а може, це другий?!

В і н. Я в Казку вас веду, брати мої, у Казку! Там день, там сонце золоте!..

— Так він веде нас в Казку?

— А ти не чув?! Він нас веде у Казку. і

Дівч [ина]. Мені колись казали, що в Казці тій живуть крилаті люде. По двоє крил у кожного, і навіть у дитини. Я дуже хочу вгледіть Казку.

Дія II

7. Ліс. Удосвіта. Він. Дівчина. Юрба. Троє молодих, подібних один до другого, стоять ліворуч.

— Не заважай йому сидіть і спочивати: він цілу ніч ламав гущавину проклятих нетрів. Він сам ходив туди, куди б із нас ні один не пішов.

— То, може, він, а не вітри, і дерево зламав?

— Це не по людській силі.

— А ти хіба у нього силу міряв?

— Невже зламав такого дуба? Яка ж у його сила!

— Він демон!

— Він пророк!

— Він був, я певен в тому, був у Казці.

— Щоб так дорогу знати, то треба бути вже не раз у ній.

---

8. Тиша.

— А ось тепер чомусь не бачу я тропи.

— Не бачиш? Як же так? Ану, приглянься краще!

— Хоч око виколи — не бачу.

Напівсхилившись, поривчасто ступає юрба. Рухи, убрання, навіть обличчя майже однакові.

В і н (іде). Якась година пройде — і майже всі зберуться тут до гурту. Тоді розкажете, що з ким в дорозі сталося, хто був відважніший від других, хто духом падав. Умерлих словом щирим пом'янем, без смутку довгого і зайвих сліз. Не нам, мої соколи, плакати і віддавати себе під дощ безсилим сліз. Хай ті старі, що ззаду йдуть за нами, на цілий ліс голосять.

Для них в житті нічого не осталося, крім жалю. А ми, ми будемо іти вперед і грудьми дужими дорогу пробивать для себе, для онуків. О, не хиліть голів журливо, уgliedівши на стежці труп, труп брата або друга. Де жертви, там і перемога!

— Він знає все.

— Він баче все.

— Він пророк.

— З ним Бог говоре. — Він буде в Казці королем.

---

9. Народ усе надходить. Підходять, знімають з плеч торби, сідають, стоять, слухають. У всіх обличчя, як у прочан.

— О, Боже мій! Із лісу, що давив нас, що небо чисте застилав, ми вийдем наостанку!..

— Ми вгледимо блакить небесну.

— Ми вгледимо проміння сонця.

— Надивимось на світ Господній.

— Життю всю душу віддамо.

— Як солодко віддати душу.

— Як радісно умерти в щасті!

— Як радісно згоріти в ньому.

В і н. О, радісно! Сказав ти правду. Коли у тебе сил остануться краплини, візьми і кинь в них іскри серця: нехай горять! Вогонь тоді осяє цілий світ, зогріє все в твоїй душі холодній, і ти на мить одну таке зазнаєш щастя, якого ти не зміг зазнати за все життя своє нудне і сіре.

---

10. Він. Угору, браття! Аж там десь, на верхів'ї, ми сядем відпочити і відти вгледимо на сотні миль цей ліс великий; побачимо, в яким напрямку йшли ми і де раніш блудили без дороги. Не кожний з нас угледить зможе, але я тим вкажу: на сотні миль у мене бачать очі.

— На сотні миль у його очі бачать. .

— Крізь ліс у його очі бачать.

— Горять у його очі.

— Страшні вони: як стріли ранять.

— Учора тигр хотів уже накинутись на його, а він блиснув очима, і звір, як ранений, поповз у корчах в нетрі.

— Я бачив, як очима він сьогодні барса прикував: до ніг його припав страшений барс і так лежав хвилину, мов зомлілий.

Ю н а к. Я перший перейду потік.

Д ру гий. А як потонеш?

Перший. Як потону, життям своїм життя другого урятую.

В і н. Брати мої! Де жертви, там і перемога, і всі ви знаєте, що нас чекають жертви.

— Ми знаємо;

— Ми всі на їх готові.

— Гаряча кров зігріє нас в дорозі.

Дія III

11. Я подолав ведмедя. Але... єдина мить...

— І можеш думати ти, що він би міг тебе роздерти?

В і н. Все може бути.

— Ах, що ти кажеш, що ти кажеш! Мене твої слова косою підтинають... Тебе ніхто не подолає.

Він. О, так, — ніхто! (Тиша). Скажи, я так тебе питаю, скажи, ну, як тобі здається? Коли ми вийдем з лісу? Коли ми ввійдем в Казку?

Тринадцять днів ми пущами йдемо, а ліс не рідшає.

— Коли ми вийдем з лісу?! У мене ти питаєш?!

В і н. У тебе, так, у тебе. Скажи, ну як тобі здається?

— А ти (встає), а ти хіба не знаєш? В і н. Я? Я... Знаю я, я знаю, ну, а ти?

— Нащо тобі мене питати? Раніш ти не Питав нікого. Ти вів нас, а ми йшли і вірили тобі.

В і н. А ти тепер не віриш?

— Я не кажу сього, але мені хтось немов камінь наложив на плечі. Я далі йти уже не можу. Я упаду, я падаю...Я ляжу, я стомивсь... (Лягає).

Він. О брате мій! Устань і вір: не заїде сонце ще затори, як ми угледим Казку.

— Сьогодні будем в Казці? Сьогодні?! (Підводиться і знову опускається). Ні, я полежу трохи, я стомивсь; (Падає біля його ніг).

— Він. (схоплюється, швидко підходить до дерева, обходить його кругом і оглядає усе навколо). Ми вчора тут були! Це дерево я бачив!

— Що ти сказав?

Він. Нічого... то так... я сам собі.

— Так важко... Я засну... Коли ви будете йти, мене лишть! Я мушу відпочити, я вас догнати встигну.

---

12. В і н. Ти знаєш. Що мені здалось? Мені здалось, що ми йдемо, йдемо вперед і знов вертаємось туди, від киль і вийшли. (Тиша). Ні, ні, зовсім не те мені здалося. (Тиша). Мені здалось, що я себе дурманом обпоїв. Ні, знов не те... (Тиша). Немов усі, що йдуть за мною, не ідуть... (Тиша). Немов усі сміються тільки з мене...

Він. Це справді сон солодкий. Невже б то я, слабкий, найслабший від усіх, міг повести усю юрбу із лісу?.. Невже б я зміг, я б перший зміг йти і розривать терни колючі?! Невже б я міг, як стрілами, очима ранити і тигра, й лева?.. Не вірю я. Це сон усе!.. (Тиша). Не знаю, може, і не сон, а тільки я слабкий... найслабший...

Д і в ч и н а. Ти плачеш? Плачеш?! (Кидає квітки). У тебе сльози?

В і н. Ні, ні, це так...

Д і в ч и н а. (гордо). Устань і вислухай мене. Я, може, цього більш ніколи вже казати не стану... Ти вів юрбу... Ти розривав кущі тернові Ти зламаував дуби столітні, ти з левами поводивсь, як із псами. Ти вів нас в світлу Казку. Ти нам пророкував, і ми в словах твоїх пророчих у той же впевнювались день. Ти був найдужчий від усіх. Ти не боявсь ні грому, ні вітрів, і блискавки безсило падали, б'ючись об мідь грудей твоїх нелюдських. Я більш нічого не скажу.

---

13. Голос, (ззаду, тихо). Учителю! Нам сказали, що ти з дороги збився.

Легкий сміх, гудіння.

— Нам сказали, що ти не знаєш, куди йти.

— Нам сказали, що ти загубив корону. Ми знайшли.

— Нам сказали, що королем не був ти зроду.

— Нам сказали, що ми не вийдем з лісу!..

В і н. Хто вам сказав? Хай вийдуть ті і ще раз скажуть.

Тиша.

— Я не казав.

— І я.

— І я, хоч забожусь, і слова не казав такого.

Він (лежить і стогне) Розбили голову... Розбили голову... Я умираю... Я умираю...

Дитячий голос згори: — Хто там?

В і н. Я умираю... Я умру...

Сходе з гори хлопчик років десяти, в білім убранні.

Хлопч[ик]. Ти хто такий?

Він мовчить.

- Ти хто такий? Ти впав? Розбився?

Він мовчить.

Хлопчик підводе йому голову.

В і н. Це привид знову?!

Х л о п ч и к. Я — хлопчик!

В і н. Чого ти тут? Як міг зайти в такі ти нетрі?

Х л о п ч и к. Я був тут на узліссі, коли — твій стогін чую. От я й пішов на голос.

В і н. Ти на узліссі був? Ти кажеш — на узліссі?.. Що ти кажеш?..

Х л о п ч и к. Із Казки я прийшов, щоб зірвати папороть розквітлу. Тут, на узліссі, щодня розквітлу папороть знаходять, а іноді цвіте їх сила! Тоді весь ліс здається в золотім вінку.

В і н. Тут Казка, кажеш ти?!

Х л о п ч и к. За лісом зараз Казка.

В і н. Так, я не помилився?! Так я їх добре в Казку вів? Ми швидко

будемо у Казці!! (Гукає, але голос його ледве чути). Люде! Люде! Брати мої! Я вас довів! Ще два-три кроки! Люде! Люде! Люде!..

Х л о п ч и к. Твого вже голосу ніхто почути не зможе.

Самостійна робота.

Домашнє завдання. Підготуватися до контрольної роботи за творчістю Лесі Українки, М. Вороного, О. Олеся.